

Көлісемін:

Кәсіпдақ үйымының төрайымы:

Достанбекова А.А.

«1» күркүйек 2021-2022 о/ж

Бекітемін:

мектеп директоры:

Байконурова Б.А.

«1» күркүйек 2021-2022 о/ж

**«Айдабол ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ
окушылары мен қызметкерлеріне арналған**

енбек кестесінің ішкі ережелері

I. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ

1. «Айдабол ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ білім алушылары үшін енбек кестесінің ішкі ережелері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 2 маусымдағы № 351 бұйрығына және «Айдабол ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ жаргысына сәйкес білім беру деңгейлері бойынша білім беру үйымдары қызметінің ултілік қагидаларына сәйкес азірленді.

2. Осы Ережелер білім беру үрдісінің үйымдастыру режимін, білім алушылар мен ата-аналардың құқықтары мен міндеттерін реттейді.

3. Білім беру үйымының қызмет режимін ескере отырып (білім алушылар мен тәрбиеленушілердің таулік бойы болуы, олардың белгілі бір уақытта гана болуы, оку сабактарының ауысымдастырылуы және білім беру үйымының өзге де жұмыс ерекшелігінсөй) білім беру үйымының әкімшілігі білім беру үйымының педагог және өзге де қызметкерлердің жұмыс және демалыс уақытының режимін белгілейді.

4. Ішкі тәртіпті камтамасыз сту мақсатында білім беру үйымының әкімшілігі білім беру үйымының қызметкерлерінін, сонымен катар, білім беру үйымының білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білім беру саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасымен және білім беру үйымының ішкі тәртіптемесінің Үлгі қагидалармен жүктелген міндеттерді сактауын камтамасыз етеді.

5. Ішкі тәртіп ережесін колдануга қатысты барлық сұрақтар, берілген құқықтары шегінде мектеп әкімшілігімен, сондай-ақ қүшіне енген заниялармен, кәсіпдақ комитетімен бірге немесе келісіліп шешіледі.

Қыскаша мінездеме

1) Пощталық мекен-жайы: 021202 Айдабол ауылы, Ленин көшесі 19а
2) телефондар: 8(71632)29-2-47

3) Электрондық почта : aidabulskaya_sh@mail.ru

4) Типтік гимарат, жобалық куаттылығы 447 окушыга арналған. Сынып бөлмелері санитарлық-эпидемиологиялық талаптарға сай.

5) 2020-2021 оку жылындағы сынып комплектісі: - 19

Дайындық сыныбы-2

1-4 сыныптарда – 7сынып комплектісі

5-9 сыныптарда- 10 сынып комплектісі

10-11 сыныптарда – 2 сынып комплектісі

6) Мектепте жана модификациялы химия және 15/1 орындық компьютер кабинеттері бар.

7) Мектеп 2 ауысымда жұмыс істейді:

I ауысым: 16 сынып-комплектісі

II ауысым: 3 сыныш-комплектісі

8) Қоңырау кестесі:

№ сабак	I ауысым	II ауысым
фizzарядка	8.15 - 8.25	
1 сабак	08.30 - 09.15	13.30 - 14.15
2 сабак	09.20 - 10.05	14.20 - 15.05
3 сабак	10.20 - 11.05	15.25 - 16.10
4 сабак	11.10 - 11.55	16.15 - 17.00
5 сабак	12.10 - 12.55	17.10 - 17.55
6 сабак	13.00 - 13.45	13.30 - 14.15
7 сабак	13.50 - 14.35	
8 сабак	14.40 - 15.25	

Казакстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 2 маусымдағы № 351 бұйрығының, 2021-2022 оку жылына арналған нұсқаулық – адістемелік хаттың негізінде 1-сынып балаларының бейімдесу кезеңін жүргілдесті үшін оку жүктемесі біртіндеп курделене түседі, яғни оку жүктемесін біртіндеп арттыра отырып, «сатылы» сабак режимі.

Колданылады: Санитариялық қағидаларға сәйкес көздерге арналған деңгешілдіктерге және гимнастика сабактарын колдана отырып қыркүйекте – 35 минуттан үш сабак, қазан айынан бастап 45 минуттан болады.

Қысқы уақытта және төтенше жаңдайларда сабактардың аудиоформативтік мән конъюнктуар кестесінде взгерістер болуы мүмкін.

Жұмыс күндері:

1. Мектепалды даярлық пен 1 – 11 сыныптарда 5 күндік жұмыс күні.
2. Оку жылы барысындағы демалыстар:
  - 1) 1 – 11 сыныптарда: күзгі демалыс - 7 күн (2021 жылдың 1 қарашасынан – 7 қарашаны коса алғанда), қысқы демалыс - 11 күн (2021 жылдың 30 желтоқсаннан 2022 жылдың 9 кантарды коса алғанда), кектемін демалыс - 12 күн (2022 жылғы 19 наурыздан 30 наурызының коса алғанда);
  - 2) Мектепалды даярлық сыныштары мен 1 сыныптарда: 7 күн (2022 жылдың 7 – 13 акпаны коса алғанда) косымша демалыс беріледі.
  - 3) Мерсек күндерін сәйкес келген сабактар, сабак кестесінде көрсетілген, кайталауга берілген сабактардың есебінен, оку пәндерінің мазмұнына кіріктіру арқылы келесі жұмыс күндерінде аудиоформативтік мән конъюнктуар кестесінде взгерістер болуы мүмкін.

II. Балаларды мектепке кабылдау және босату тәртібі:

1. Балаларды кабылдау тәртібі "Казакстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазандагы №546 бұйрығымен бекітілген Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оку бандарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарына окута қабылдаудың үлгілік қағидаларына және білім беру үйымдарына балаларды кабыллауды реттейтін басқа да нормативтік құжаттарға" сәйкес жүргізіледі.
2. Балаларды мектепке кабылдау "электрондық үкімет"www.egov.kz веб-порталы арқылы жүзеге асырылады:
  - 1) етініш;
  - 2) жеке басын күзландыратын құжаттың түшініссасы (сәйкестендіру үшін қажет);
  - 3) деңсаулық жағдайы турашы ашыктама (№063/у нысаны) және № 026/у-3 нысаны "баланың деңсаулық паспорты";
  - 4) башаның 3x4 см көлеміндегі 2 дана фотосуреті.
3. Мемлекеттік қызметті алу үшін құжаттарды тапсыру кезінде мемлекеттік қызметті шұшыга құжаттардың қабылданғаны турашы колхат және орта білім беру үйымына кабыллау турашы хабарлама беріледі онда:
  - 1) отінішті кабылдау немірі және уақыты;
  - 2) құжаттардың саны мен атауы;
  - 3) құжаттардың қабыллаушыны жауапты тұлғаның тегі, аты, экесінің аты.
4. Қызмет көрсету нәтижесін жеткізу тәсілі:
білім беру үйымдарына етініш берушінде жеке қатысуы арқылы.
5. Бастауыш білім беру үйымының бірінші сыныбына баратыш балалардың заңды оқілдерінен етініш кабылдау ағындағы жылдың 1 маусымы мен 30 тамызы аралығында жүргізіледі.
6. Окушылар 10 сынылка келесі құжаттар негізінде кабылданады:
-Ата-анасының отініші;
-Негізгі орта білім деңгейі турашы мемлекеттік үлгідегі күалік (қисыншасын) негізінде жүзеге асырылады.
7. Ата-ана жарылары етініш берген кезде, ата-аналық құқығын растайтын құжаттарын көрсегүй тиіс.
8. Білім алушыларға және білім алушылардың заңды оқілдерінде жалпы орта білім беру үйымына кабылданады:
- «Айдағол ауыльшылар ЖОББМ» КММ Жарғыссын;
-Білім беру қызметтің жүргізу құқығына берілеттін лицензия және оның қисыншасын.

-жалпы орта білім беретін оку багдарламаларын іске асыратын білім беру үйіміна қабылдау тәртібімен;

-білім беру үйімінің кызметтін реттейтін баска құжаттарымен танысуга мүмкіндік беріледі.

9. Білім алушылар қатарына қабылдау білім беру үйімінің басшысының бүйрығы негізінде жүргізіледі. Баланы мектепке қабылдау туралы бүйрық шыққаннан кейін, окушы алфавиттік кітапқа тіркеледі.

10. Білім алушыларды мектептен шыгару "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген негіздер бойыншаған жүзеге асырылады.

11. Баска білім беру мекемесіне ауысуына байланысты білім алушы оқудан шыгарылған кезде міндетті жалпы орта білім туралы заңнаманың сакталуын бакылауды жүзеге асыру мақсатында білім алушының ата-анасы білім беру үйіміна келгені туралы талон ұсынады.

III. МЕКТЕП ФОРМАСЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Оку формасы оку-іскерлік атмосфераны сактау тәсілдерінің бірі ретінде оку процесінің кажетті құрамдас белгі болып табылады. Мектептегі жалпы тәртіп пен тәртіпті сактау, білім алушылар арасындағы алеуметтік, мұліктік және діни айырмашылық белгілерін жою – мектеп формасының негізгі функциялары.

2. Білім алушылардың киім стилі - іскерлік, классикалық, катан.

3. Кыздарға (кыздарға) арналған мектеп формасы: көйлек, алжапқыш (кара, кек, ак түсті). Темен температура кезінде жылы киім киоге рұқсат етіледі (жемпір, куртка, жемпір, пуловер, жемпір).

Үлдерге (үлдерге) арналған мектеп формасы):

* кара, кек түсті классикалық костюм (пиджак, шалбар);

* көгілдір, ак түсті кейлек (бір түсті);

Темен температуралық режим кезінде пиджак пен галстук салынған жайдеге қосымша жылы киім (жилет, женсіз қалпак, пуловер) киіл жүргүре рұқсат етіледі.

4. Дене шынықтыру, еңбек сабактарында білім алушылар арнайы нысанда және аяқ киіммен айналысады.

5. ТЖ және форс-мажор жағдайларында шектеу іс-шараларын алып тастаганга, төтеше жағдайдын, форс-мажор мән-жайларының колданысы токтатылғанға дейін іскерлік, классикалық стилде ынгайлы киіммен сабакқа қатысуга жол беріледі.

IV. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ СЫРТҚЫ КЕЛБЕТИНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Окушының сыртқы келбетін құрудын жалпы принциптері дәлдік, ұқыптылық, ұстамдылық болып табылады. Сыртқы түрі іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі және курделі белшектерді болдырмауы керек.

2. Барлық білім алушылар ушін ұқыпты іскерлік шаш үлгісі міндетті:

* кыздарда ұзын және орташа ұзындықтағы шаштар жиналып, қатайтылады (бос шашқа жол берілмейді)

* үлдерда классикалық қыска шаштар бар (ұзын шашқа жол берілмейді).

3. Ашық макияж және маникюр, пирсинг рұқсат етілмейді.

4. Бас киімдер киоге рұқсат етілмейді (хиджаб, орамалдар, такиялар).

5. Әшекейлерді (моншактар, броштар, сакиналар және т.б.) пайдалануға рұқсат етілмейді.

6. Ауыстырылатын аяқ киімнің болуы ауа-райы жағдайымен анықталады. Ауыстырылатын аяқ киім таза болуы керек.

7. Білім алушының киімі таза, үтіктелген болуы тиіс.

V. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ МИНЕЗ – ҚҰЛҚЫНЫҢ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Білім алушылар мектепке сабак басталардан 15-20 минут бұрын келуі тиіс.

2. Білім алушылар сыртқы киімді киім ілгіште калдырады.

3. Білім алушылардың кешігуін кезекші әкімші немесе мұғалім білім алушылардың күнделіктегін тіркейді.

4. Сабакқа кешігүте болмайды. Сабакқа жүйелі түрде кешігіп келген білім алушылар әкімшілікке түсініктеме жазу ушін шакырылады, білім алушылардың ата-аналары осы бұзушылықтар туралы хабардар етіледі.

5. Бірінші сабактың алдында және үзіліс кезінде окушылар кабинетте ез орындарына отырады және сабакқа қажетті оку құралдарын дайындауды

6. Сабакта білім алушыда күнделік; осы пән бойынша жұмыс дәптері; тиісті Окулық немесе оку құралы, карталар, атластар, осы сабакқа қажетті жазу және сизу керек-жараптары болуы тиіс. Сабакқа қажетті оку құралдарының болуын мұғалім анықтайды.

7. Сабакқа оку сабагына арналмаған заттарды экелуге болмайды

8. Окушылар күнделік деңгелердің мұғалімге көрсетуге міндепті.
9. Окушылар сабакқа міндепті түрде үй тапсырыссымен келеді.
10. Мұғалім кабинетке кірген кезде окушылар орындарынан тұралы.
11. Жауап беру үшін шақырылған кезде окушылар тақтаға шығады, күнделікке бага қою үшін мұғалімге беріледі. Орындан жауап беру тәртібін мұғалім аныктайды. Жауап беру кезінде керек.
12. Сабактарда көшіріп алу мен тұспалдауда тыйым салынады, ойткени олар сабактың барысына және оку материалын санауды ишеруге келтіреді.
13. Сұрақ қоюға немесе жауап бергісі келетін окушылар колдарын көтсөріп керек. Кандай да бір взе тәсілмен тырысып ездеріне пазар аударту мүмкін смес.
14. Окушылар мұғалімнің туспалармен сабактау мақсатында оз қалпын, басын таңдауда, шу шығармауда, сойлеспесуге, аландамауда, сыртқы істермен айналыспауда.
15. Білім алушылар барлық үй тапсырмаларын күнделікке толық және анық жазады.
16. Пәртада отырып, білім алушылар өз деңсаулығын сактау мақсатында оз қалпын, басын иүін қадағаштайты.
17. Сабактың барысын бұзатын әрекеттерге жол берілмейді және әрекеттің тәртіптік бұзушылық болып саналады. Бұған кінәлілерді мектеп әкімшілігі тәртіптік жауапкершілікке тартады.
18. Оз іс-әрекеттерімен оку процесін үзегін, сабакты өткізуға белсенді түрде кедерін келтіретін білім алушыларды мұғалім тиісті жұмысты жүргізу үшін кезекші әкімшілігін жібереді.
19. Білім алушыларға сабактан оз еркімен кетуге рұқсат етілмейді. Қажет болған жағдайда оку кабинетінен шынуга мұғалім рұқсат береді.
20. Сабакты аяқтау туралы қонырау мұғалімге беріледі. Тек мұғалім сабактың аяқталғаны туралы хабарлайды және оку кабинетінен кетуге рұқсат береді. Кетер алдында білім алушылар оку орындарын ретке келтіреді.
21. Білім алушылардың оку процесі барысында мектептегі шығуынан салын жетекшілікпен кезекші әкімшілік рұқсатымен гана жол беріледі.
22. Білім алушылар сабактан тыс іш-шаралар жоспарында көзделген жағдайларды қоспағанда, сабак аяқталғаннан кейін 20 минут ішінде мектепті тастаған кетеді.
23. Сабактар өткізіл алған жағдайда білім алушылар салын жетекшісіне актапу күжаттарын (медициналық анықтаманы, ата-анасының хабарламасын) үсынуды тиіс.
- 24 Сабакты өткізу білім алушыны оку материалын из бетінше окудан босаттайды.
25. Оку сабактарынан белгілі бір мерзімге босату окушының ата-анасының бірінің өтінішінде мүмкін болады, ол алдын-ала (бір алға да көтіктірмей) мектеп директорының атына беріледі. Бұл жағдайда өткізіл алған оку сабактары білім алушының озіндік жұмысымен етелуі тиіс.
26. Оку процесінде жеке үялды байланыс күршілдерин (үялды телефондар, смартфондар және т.б.) пайдалануға тыйым салынады. Жеке үялды байланыс күршілдерин пайдалану тиісті ережелермен реттеледі.
27. Білім алушыларға мекемсін үй-жайларында сағызы шайнаута рұқсат етілмейді.
28. Мектепте бөгде адамдардың болуы көзекшілік әкімшілік рұқсатымен гана мүмкін болады.
29. Білім алушыларға тыйым салынады:
- * спирттік ішімдіктерді, темекі өнімдерін, есірткі және үзін заттарды экелуге, беруге және пайдалануға;;
- * кәрім-қатыншылықтың үшін физикалық күш қолдануға, хауаш-қатермен бірге заңсыз талаптар қою (бопсаладау), сондай-ак бір-бірін итеру, заттарды лактыру, алепсіз қимылдар мен шу шынтуру;
- * айналасыпдағыларға, оз һмірі мен деңсаулығына қауіп тәндеретін кез келген іс-әрекетті, сондай-ак мектеп мүлкінен зиян келтіруі мүмкін іс-әрекеттерді жасауға;;
- * дөрөхі создер мен әдепсіз сездерді қолдануға;
- * сірінкелер, оттықтар, тессстік және кесетін заттар, газ баллоңдары, кару (сонын ішінде газлы, пневматикалық немесе имитациялық), ок-шарілер, электрошокерлер, лиротехникалық күршілдерды экелуге;
- * мектеп тімаратында және оның аумагында темекі шегуге, кокыс тастануға;
- * оку сабактары кезінде мектеп дәлілдерінде болу;

* салылар мен қабаттарда жүгіру, конырну кезінде басқа білім алушылардың демалуына келергі жасау, жарақаттануға және мүліктің бүлініне әкелетіш іс-әрекеттер жасауға.

VII. ТӘРГІЛІК БҰЗУШЫЛЫҚТАР

1. Білім алушылардың мінездікіліктерінің жалпы қагидаларын бұзатын әрекеттер тәртілтік бұзушылықтар болып есептеледі.

2. Тәртілтік өрекесел бұзу деп ауыр зордаптарға әкел соқтырган немесе іс жүзінде әкелу мүмкін деп танылады;

* окушылар мен тәрбиеленушілердің, мектеп қызметкерлердің немесе келушілердің өмірі мен деңсаулығына зиян келтіру;

* мектеп мүлкіле, окушылардың, қызметкерлердің немесе мектеп келушілерінің мүлкіне зиян келтіру;

* білім беру мекемесі ресінде мектеп жұмысының бұзылуы, оку процесінің бұзылуы.

3. Білім алушының ішкі тәртіп қагидаларын бұзғаны үшіп оған мыналай тәртілтік ықпал ету шаралары колданылады:

* білім алушының мінездікілік турашы ата-аналарды хабардар ету;

* ата-аналарды мектептес жол берілмейтін мінездікілік жолын кесу турашы шешім кабылдау үшін шакыру;

* материалдық залалды ата-аналар каражаты есебінен отегу;

* білім алушының және оның ата-анасын педагогикалық көзес отырысмен, әкімшілік косноске шакыру;

4. Казахстан Республикасының заңын бұзған жағдайда окушылар мен олардың ата-аналары әкімшілік және қылымстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

VII. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРИ

1. "Айдал бол орта мектебі" КММ білім алушылары:

* окушылардың психофизикалық даму ерекшеліктері мен деңсаулық жағдайын сскере отырып, оку үшін жағдай жасау, оның ішінде әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық көмек, тетіи психологиялық-медициналық-педагогикалық түзету ату;

* тиесті білім беру деңгейінің жұмыс оку жоспарымен ұсынылатын тізбелден факультативтік хурстарды танлау;

* адамның қалір-қасиетін күрметтеу, физикалық және психикалық зорлық-зомбылықтың барлық түрлдерінен коргау, жеке адамды коргау, өмір мен деңсаулықты коргау;

* өз кізкарастары мен сенимдерін еркін білдіру;

* жылары органдар белгілеленген мерзімдерге сәйкес лемалыс;

* білім турашы заңнамада белгілеленген тәртіппен оқытудың басқа нысаны және білім ату нысаны бойынша білім алуша ауысу;

* тиесті деңгейдегі білім беру бағдарламасын іске асыратын басқа білім беру үйлемьана ауыстыру;

* Жарғыда және окушылардың өзін-өзі басқару турашы ережесіндегі белгілінген тәртілтік мектептің басқарута катысу;

* мектеп жарысъымен, білім беру кызметін жүзеге асыруга арналған лицензиямен, үйлім кызметін реттейтін құжаттармен танысу;

* окушылардың, оку турашының және тәрбие күралдарын, кітапхана-акпараттық ресурстарды, үйлімнің оку базасын тегін пайдалану;

* белгілінген тәртілтік үйлімнің инфракурылымын пайдалану;

* конкурстарға, олимпиадаларға, көрмелерге, байқауларға, спорттық іс-шараларға және басқа да бұқаралық іс-шараларға қатысады коса штандарда, өзінін шыгармалық қабілеттері мен қызынушылықтарын дамыту;

* оку, спорт, көтімдік, ғылыми, шыгармалық, кызметтегі табыштарынан түзіліктерде;

* Коршаған темекі түтінің із өмір сүрудің қолайлы ортасы және қоршаган темекі түтінің із өсерішін және темекі тұтынудағы салдарынан деңсаулықты коргау;

* оку-тәрбие жұмысының жоспарына сәйкес үйлімдер еткізегін іс-шараларта қатысу;

* ісқерлік киім стиліне сәйкес келетін сағаттар, аксессуарлар және киімдердің жағынан әзекейлер кию;

* білім беру қатынастарына қатысушылар арасындағы қақтылыстарды реттесу бойынша тағуласу кызметтің жүгінүү;

2. "Айдал бол орта мектебі" КММ білім алушылары:

* ішкі тәртіп срекелерін, бірлесіп басқару органдарының прешіздерін және мектеп

директорларын бүйрекшіліктерін сактаути *;

- * баска білім алушылардың мектеп қызыметкерлерінің құқықтарын, ар-намысы мен кадір-көзестін қарметтеуге, олардың мүдделерінс ңұхсан көтірмеуге, кіші балаларға комектесуге;
- * тәртіп болу, мектепте және одан тыс жерлерде көгамдық тәртіп тұстап, мектеп формасына койылатын талаптарды орындау;
- * оқуға саналы түрде қарауга, сабактарта және баска да сабактарта уақытын келуте, жұмыс існамасына тәртіп тұстап, сабактарды еткізіп алған жағдайда тиісті құжаттарды ұсынуға;
- * мектеп мүлкін сактауга, баска адамлардың еңбек нәтижелеріне, жасыл желеңтерге үқыпты қарауга;
- * әлеңтік қуатын, суды, химиялық заттарды және баска материалдарды үнемді пайдаланып;
- * іске тәртіп ережелерін орындау бойынша үйім қызыметкерлерін талаптарын орындау;
- * езіке-өзі қызымет көрсету бойынша еңбекке қагысу, сынып және мектеп бойынша көзекілдердің міндеттерін орындау. Мектеп бойынша көзекілдік сабак басталғанға дейін 30 минут барын басталапты және сабак аяқталғаннан кейін 20 минуттан кешіктірілмей ажтапады.

VIII. АТА-АНАЛАРДЫҢ (ЗАҢДЫ ОҚІЛДЕРДІҢ) ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ)

1. Ата-аналардың (занды оқілдердің) құқыты бар;
  - * балалардың занды құқықтары мен мүдделерін қорғау;
  - * КР колданыстағы зандынамасына және мектеп Жарғысынан сойкес мектепті басқаруга катысу;
  - * мектеп Жарғысымен және білім беру үлесін ұйымдастыруды регламенттейтін баска да құқық белгілісітін және нормативтік құжаттармен, оның ішінде осы Қағидалармен танысу;
  - * білім беру процесінде барысымен және мазмұнмен, баланың үлгерімін жай-куйімен және нәтижелерімен танысу;
  - * оқу оысанның таңдау (экстернат, үйде оқыту) немесе педагогикалық көзестің келісімі бойынша және Жарғыга сойкес осы оысандарды біріктіру;
  - * мектеп ұсынтын қосымша білім беру қызыметтерін таңдаңыз;
  - * сабактарға және оқу және оқудан тыс қызыметтің баска түрлеріне қатысуга (әкімшілік пен оқытушылардың көтісімімен);;
  - * колданыстағы заңнама шенберінде мектепті, сыйынты срікті негізде ламыту үшін қайтырымдылық ретінде материалдық комек көрсету;
  - * мектеп жарғысының және осы Ереженін орындаудын талап етуге.

2. Ата-аналар (занды оқілдер) міндетті:

- * ез басталарының тәрбисіне жауапты болу, олардың жалпы орта білім штуны үшін қажетті жағдайлар жасау, білім алушылардың сабакта катысувын үнемі бақылау;
- * мектепке бала туралы қажетті ақиаралты уақыты ұсыну, оның сабакта болмау себебтері туралы хабарлау;
- * баланы табысты оқыту және тарбиелеу үшін қажетті құрадармен, оның ішінде спортивных формамен, аудиомедиа аяқ киіммен, еңбекке баулу формасымен қамтамасыз етуге жауапты болу;
- * олардың және жалпы мектептік ата-аналар жиналышына қатысу, мектепке педагогтардың, әкімшіліктің шахыруымен келу;
- * баланың мектеп мүлкіне келтірген заттын етегу;
- * үйде қызыметкерлерінің енбегі мен құқықтарын құрметтеу, олардың бісделін сақтау;
- * Колданыстағы заңнама нормаларын, мектеп жарғысының және осы Қағидалардың талаптарын орындау.

IX. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ҚАБЫЛДАУ, АУЫСТЫРУ ЖӘНЕ ЖҰМЫСТАН БОСАТУ ТӘРТІБІ.

1. Қызыметкерлер оздерінің еңбек етінде құқығын осы мектепте жұмыс істеу туралы еңбек шарттын жасасу арқылы жүзеге асырады.
  2. Қызыметкер мен мекемес арасындағы еңбек шартты жаibaша түрде жасалады. Жұмысқа заңбайдау мектеп директорының бұйрығымен рецимделеді. Шарттың талаптары еңбек заңнамасымен кепілденілілген талаптардан вашар болуы мүмкін емес.
  3. Жұмысқа кабылдау және еңбек шарттын жасасу кезіндес оқуга түсуші мышаний құжаттарды үйлендірді.
- Паспорт нәмесе жеке күзілік; еңбек кітшішасы (шарт бойынша жұмысқа алғаш рет кіретін адамдар үшін – жұмыспен қамту орын бойынша берілген соңғы жұмысы туралы аналтама, 2-д. каруана) күштер көтірілген босатылған адамдар үшін-өскери билет); білімі және кәсіптік

шаралығы туралы құжаттар; түргылышты жері бойынша емхана беретін мектепте жұмыс істеу шілденсаулық жағдайы бойынша қарсы көрсетілімдерінің жоқтығы туралы медициналық үйымына мүшелігі туралы етініш, ал ол болмаган жағдайда ол "Айдабол орта мектебі" КММ қасіподак үйымының мүшесі болып есептелсін. Қызметкердің сопталмағандығы туралы ХККО-дан анықтама.

4. Коса атқаратын жұмысқа кіретін адамдар енбек кітапшасының орнына лауазымы мен жұмыс кестесі көрсетілген негізгі жұмыс орнынан анықтама ұсынады. Қосымша бойынша әкімшілік куәландырган енбек кітапшасынан узінді кешірме.

5. Қызметкерді белгіленген тәртіппен баска жұмысқа қабылдаған немесе ауыстырган кезде әкімшілік оны мынадай құжаттармен таныстыруға міндетті:

мектептің жұмыс режимімен; ұжымдық енбек шартымен; ішкі енбек тәртібі қагидаларымен; және өрт қауіпсіздігі жөніндегі бұйрықтармен белгіленеді. "Коргау және қауіпсіздік нұсқама алғашқы нұсқама журнальына" жаза отырып, енбекті коргау бойынша алғашқы нұсқама откізу, сондай-ақ енбек жағдайлары туралы хабардар ету.

6. Енбек шартын тоқтату зандаларда көзделген негіздер бойынша гана орын алуы мүмкін.

7. Бес күннен артық жұмыс істеген барлық қызметкерлерге белгіленген тәртіппен енбек кітапшалары толтырылады. Қызметкерлердің енбек кітапшалары мектепте катаң есептілік шысандары ретінде сакталады.

8. Эрбір қызметкерге жеке іс жүргізіледі, ол кадрларды есепке алу жөніндегі жеке парактан, еміrbаяннан, білімі, біліктілігі, кәсіптік даярлығы туралы құжаттардың көшірмелерінен тұрады; медициналық кітапша толтырылады, онда мектепте жұмыс істеу шілденсаулық жағдайы бойынша қарсы көрсетілімдердің жоқтығы туралы корытынды болуы тиіс; тағайындау, ауыстыру, көтермелегу және жұмыстан шығару туралы бұйрықтардың узінділері. Қызметкер жұмыстан босатылғаннан кейін оның жеке ісі мектепте қалады.

9. Қызметкерді басқа жұмысқа ауыстыру зан қызметкердің келісімінсіз өндірістік жағдайларда әкімшілік кітапша толтырылады, онда мектепте жұмыс істеу шілденсаулық жағдайы бойынша, уақытша болмаган қызметкерді алмастыру шілденсаулық жағдайларда әкімшілік кітапшалары толтырылады. Қызметкердің енбек кітапшалары мектепте катаң есептілік шысандары ретінде сакталады.

10. Мектептің жұмысын ұйымдастырудың және мектептегі енбекті ұйымдастырудың езгерістерге байланысты (сыныптар санының, оку жоспарының, мектептің жұмыс режимінің езгеруі, оқыту мен тәрbiелеудің жаңа нысандарын енгізу және т.б.), сол лауазымда, мамандықта, біліктілікте жұмыс істеген кезде қызметкердің елеулі енбек жағдайларын езгертуге: жүйе мен енбекке акы толеу, жеңілдіктер, жұмыс режимі, оку жүктемесі көлемінің езгеруі, оның ішінде толық емес жұмыс уақытын белгілеу немесе алып тастау, жұмыстың қосымша түрлерін (сынып жетекшілігі, кабинетті, шеберханалар), кәсіптердің үйлесуі, сондай-ақ баска да манызды енбек жағдайларының езгеруі.

Қызметкер өз енбегінің елеулі жағдайларының езгеруі туралы кемінде бір ай бұрын хабардар етілуге тиіс. Егер бұрынғы манызды енбек жағдайларын сактау мүмкін болmasa және қызметкер жұмысты жаңа жағдайда жалғастыруға келіспесе, онда енбек шарты тоқтатылады.

11. Енбек туралы заннамаға сәйкес белгілі бір мерзімге енбек шартын жасасқан қызметкерлер, Қазақстан Республикасының заннамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, мұндай шартты мерзімінен бұрын бұза алмайды.

12. а) штаттың, немесе қызметкерлер санының қыскаруына байланысты не атқаратын лауазымына сәйкес келмеуіне байланысты жұмыстан шығаруға босатылатын қызметкерді оның келісімінен басқа жұмысқа ауыстыру мүмкін болмаган жағдайда жол беріледі.

б) Енбек міндеттерін дәлелді себептерсіз бірнеше рет орындағаны шілденсаулық жағдайларда жағдайда, мектептің салынбалы кәсіподак органының қызығында кінәсі дәлелденген жағдайда, мектептің салынбалы кәсіподак органының келісімінсіз жүргізіледі.

13. Жұмыстан босатылған күн мектеп әкімшілігі қызметкерге тиісті түрде ресімделген сәбек кітапшасын, сондай-ақ атtestatтаудан өткені туралы құжатты береді. Жұмыстан шығу себебі туралы жазба енбек кітапшасына заннаманың тұжырымдарына және занның бабы мен

тәрмазына сілтеме жасауга сәйкес енгізіледі. Зан женілдіктер мен артықшылықтар беруді көрсетіле отырып, еңбек кітапшасына жазба енгізіледі.

X. КЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ МІНДЕТТЕРІ.

1. Мектеп кызметкерлері міндетті:

- а) адал жұмыс істеге, режимді, мектел жарғысының талаптарын және ішкі сәбек тәртібі ережелерін катан сактау, еңбек тәртібін сактау: Жұмысқа уақытында келу, белгіленген күнде үзактығын сактау, экімшіліктің бүйіркітін уақытында орнауда;
- б) жүбелі түрде, кемінде бес жылда бір рет көсіби біліктілігін арттырута міндетті;
- в) мектепте де, мектептен тыс жерде де мінез-құлық пен моральдық парызында орнауда үлгі болу;

г) тиісті қагидалар мен нұскаулықтарда көзделген қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды толық сактауға; жаракаттанудың барлық жағдайлары туралы экімшілікке дереу хабарлауда міндетті;

д) қоғамдық меншікті сактау және окушылардың мемлекеттік мүлікке ұқыпты карауды тәрбиелеу;

е) жыл сайын заңда белгіленген мерзімде медициналық тексеруден отуге міндетті;

2. Жұмыс орнын, жиназды, жабдық пен құрылғыларды жарамды және ұқыпты күйде ұстау, мектеп үй-жайларында тазалықты сактау. Жыл сайын жана оку жылышында озінің күмис орнын және еткен жылы мұғалім жұмыс істеген кабинетті дайындау, окушылардың ата-аналары мен демеушілерді тарта отырып, өз күштерімен жондеу жұмыстарын жүргізу, озінің жете көрмеуі және немісқұрайлылығы бойынша жол берілген сыйнударды жою.

3. Мектеп мүлкін сактау, материалдарды ұқыпты пайдалану, электр энергиясын, жылу мен суды ұтымды пайдалану.

4. Белгіленген құжаттаманы уақытын толтыру және ұқыпты жүргізу.

5. Кесте бойынша сабак басталардан 15 минут бұрын жұмысқа келініз.

6. Әрбір қызметкер ез лауазымы, мамандығы және біліктілігі бойынша орындастырылған нақты функционалдық міндеттердің ауқымы біліктілік сипаттамалары, тарифтеу анықтамалары және нормативтік құжаттар негізінде мектеп директоры бекіткен лауазымдық нұскаулықтармен айқындалады.

7. Педагог қызметкерлер білім алушылардың өмірі мен деңсаулығы үшін білім беру процесінде гана емес, сондай-ақ сабактар басталғанға дейін 15 минут және сабактар, басқа да іс-шаралар аяқталғаннан кейін 15 минут бұрын, білім алушылар осы уақыт аралығында мектеп кабырғасында немесе аумағында болған жағдайда жауапты болады.

XI. ЭКІМШІЛІКТІҢ МІНДЕТТЕРІ.

Мектеп экімшілігі міндетті:

1. Мектеп мұғалімдері мен басқа да қызметкерлердің еңбегін үйімдастыруға, әр қызметкерге белгілі жұмыс орнын бекітуге, жұмыс және сабак кестесімен уақытылы таныстыруға, педагог қызметкерлердің еңбек демалысына шыклай тұрып, келесі оку жылышын арналған оку жүктемесімен таныстыруға.

2. Енбек пен окуудын, деңсаулық қауіпсіздігінің шарттарымен, белмелердің, жылудың, жарық құралдарының, желдеткіштердің дұрыс жағдаймен, керек-жараптармен және басқа да құралдармен, жұмысқа кажетті материалдардың барлығымен қамтамасыз етуге.

3. Сабакқа катысу және сабакты талдау барысы, экімшілік бакылау жұмыстарын жүргізу және т.б. сабак кестесін сактау, оку бағдарламаларын, жоспарларын, күнтізбелік кестені орнауда арқылы білім беру сапасында қадағалау жүргізуге.

4. Мектеп жұмысын жақсартуға бағытталған қызметкерлердің ұсыныстарын уақытында қарастырып, колдау көрсетуге және көтермелеге;

5. Белгіленген мерзімде енбекақы беруге, қызметкерлердің енбек жағдайының сакталуына және енбекақы қорының жұмысалуына бакылау жүргізуі жүйелі қамтамасыз етуге;

6. Оку және еңбек тәртібін камту бойынша шара қолдану.

7. Енбек туралы заңнаманы сактауға, окушылар мен қызметкерлердің енбек жағдайын жақсартуға, барлық жұмыс орындары мен демалыс орындарын тиісті санитарлық-техникалық жабдықтармен қамтамасыз етуге, еңбекті корғау ережелеріне, техникалық қауіпсіздік және санитарлық ережелеріне сәйкес енбек жағдайын жасауга.

8. Қызметкерлер мен окушылардың барлық техникалық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі, санитария мен гигиена талаптары мен нұскаулықтары бойынша білімдері мен есте сактауларын үнемі қадағалауға.

9. Жаракаттанудың, қызметкерлер мен окушылардың кәсіби және басқа ауруларын алдын алу бойынша кажетті шаралар колдануға.
10. Ағымдағы жылдың 1 маусымына дейін бекітілген кестеге сәйкес барлық қызметкерлерге уақытылы сибсек демалыс беруге, демалыс немесе мейрам күндері жұмыста болған күні үшін, жұмыстан тыс уақытта кезекші болғаны үшін басқа демалыс күнін беруге.
11. Педагогтардың және басқа қызметкерлердің біліктілігін жүйслі арттыруын қамтамасыз етуе.

9 Sem

